

J. P. Bise
Inscriptions Celtes - Ibériennes etc
deuse letters
20 Mai 1844
10 Juin 1844

10 June 1874

W. J. van Eys Esq.

14 Stanley gardens
Notting Hill

London W

5 six

Amsterdam 9 Juny 1871

Annie.

Hartlyk dank voor al de moeite, die jij
u ten nymen behoeve gevonden heb en vooral
voor de toerusting van het Nummer van de
Academy. Daardoor ben ik op het grot gespo-
ren van hetquod ik zocht en nu heb ik wer-
kelijk gisteren in de Monatsberichten der Deut-
sche Berlynse Academie het stuk van Brandis
gevonden, waarin het Cypriische schrift ver-
haald wordt en waarin ook is opgenomen,
wat door J. Birch en J. Smith was ontdekt.
De verhandeling van Smith kan ik dus nu
ontbreken, vooral manier die toe dient is,
als Quaritets u gehoren heeft. Vittermin
blyf ik u ten hoogte dankbaar, want het onder-
werp is werkelijk allerinteressant. Verbaal
u, dat de Pheniciërs, die dan ook groot hadden als
grachtenwared, hun griften schreven met
letters, die een spijkerschrift herkomstig zijn,
en dat nog in een tyd, toen alle andere grachten
al lang een gemakkelijker alfabet van de
Pheniciërs hadden overgenomen. Als het niet
uit antipathie tegen de Pheniciërs, kunnen

18

naaste buren, was, dan beginn' ik er niets aan.
Het blijkt hier weer uit, dat de lettersoomen niets
bewijzen ontrent de taal, waarin een geschrift
is gesteld, en toen ik u dan ook zeide, dat, nael
my voorhout, Heiss ob geschriften der celtische
rische munten goed hiefs gelezen, meende ik
daaromd. allum, dat hy maarnhelyke en
moglyke plaatsoemen had gelezen. Of de
uitgangen van die plaatsoemen nu niet
het Baschijsch zijn te verklaren of niet, dat
weet ik volstrekt niet en daar hiefs Heiss zith
ook niet veel om bekommend. Het zal my groot
genaegn doen daarontrent nu oordel te
vernehmen, want een negatief resultaat is
altijd beter, dan een sliechte conjectuur, en
gifs den weg saa, langs welke men tot een
positief resultaat kan geraken.

Dat uw vriend ob Resende Saya u niet val in
het Baschijsch sal voorthelpen geloof ik gaarme,
maer de onzorging mit dult en man, die gevraagd
is, naer een vaste wetenschappelyke method. te wach
te gaan, haue niet anders den res verrean
seyn. al hiefs men een gheel ander val van
studie dan hy. Van Kern byvoorbeeld, heb ik
al den val geleerd, doer enige malen mit hem te
praten, en naer syne voorstukken te liestren.

The Academy is my zeer goed bewallen, dat ik den
geloeden jaargang van 1871 heb besteld, ten eind
op de loopte te komen, van wat nu in Engeland
aan de hand is by de Heren van de Wetenschap.
Even benieuwd als gy ben ik, om te weten wat
corren voor den dag dal brengt enkele ontrukt de
taal der Etrusken. Intussen heb ik een en
geleentheid gekregen van J. Taylor, die een gedaal
andere vertelling heeft, en als ik my wel
herinner het Etruskisch tot de Turanische
taal bruyt. Hebt gy dat boek, dat onlangs
te Londen is uitgekomen, al gezien? Het is
onder anderu, geannoneerd in het No van the
Academy, dat gy my gevonden hebt.

Van uw Bushman woordenboek heb ik hier nog
niets vernomen, zelfs is my niet bekend of
het al iets gedaal of gedrukt is uitgekomen is.
Zoo weinig ben ik op de loopte, dus al gy ziet.
De ontdrukking van Smith is zeer belangryk. De
eerste uitgave van het Zuid-Afrikaansche taal heb ik,
niet de photographie van de tabletten, maar de
inschrijving van het verhaal was zoos vreemd, dat
had by het uitbreken niet gevonden, my maar
schijnlyk wel in lang niet Zuiden hebben begrepen
met dat betrekken moet.

Het is hier te lande hyrander warm geweest a
dit was van daag mer het geval voor den tyd
van het jaer. Gelukkig bleef ic hier in Amst.
stad en niet langz te blyven daer twee
dagen en ga ic morgen over naar myne
boomen en bloemen toe. Dork mit die moede
avondt kom ic er niet wel van studieren,
en het is al wel, als ic vannacht wak in een
krok lus. Als de regentyd wak aankomt sal
het, hoopt ic, beter gaan.

Als gy daartoe vader eens aanleiding vindt,
laat ic my aumbewaeren voor een brief van
u van tyd tot tyd. Van myn hant hoop ic
u niet te vergeten, als ic wat vind, dat ik kan
denken, dat u interessant. Gelooft my in-
timmer, als altyd. Anier. W.

J.J. Spa

20 Mai 1874

Monsieur W. van Eys
14 Hanley Gardens
Notting Hill

312

London W

Amsterdam 19 Mei 1874

Amice!

Gy hebt my veel gevraagd gedaan door my
te informeren. Naar eerst omdat ik daardoor
genoegte heb, dat gy welkezen zyt en weder doch
niet zyt in moe gelukkigste studien. En
ten anderde, omdat ik zie, dat gy bewijsen haet niet
der Koning Sacy, hetgeen my juist te pas komt,
Zoals ik u thaks zal verhalen. Doch eerst
een antwoord op uw vraag. Het laatste en
thans best handboek over de celtiberische munten
is A. Heiss, Description générale des monnaies
antiques de l'Espagne. Paris. Imprimerie nationale
1870. 548 pagina's en 60 platen in groot formaat.
Een duur en zeer dik boek, te lydig om het u over
de post te brengt te vonden, maar dat gy zeker
in het British Museum kunt vinden, want het
daar nuwelijks afhandel zyn, in dien de conservator
van het muntenkabinet aldaar het niet gebruikt
by de rangschikking der celtiberische munten.
Daarin zyn voor het eerst die munten goed afge-
beeld en de legenden op voldoende wijze verhaald.

Er val natuurlyk nog wel twyfel blyven bestaan
over de waarde aan beide lettervormen toekomen
maar over het algemey houdt my de ong're, maar
op Heiss de opschriften last en verblaast, doot.
de ware te syn. Over het baskisch zult gy in
dit boek niet veel nieuws vinden. Naar blyg
is op p. 10 en 11 vind, beginn'g ih, dat hy en voor die
Boudard tot gids heeft genomen. Op p. 539 gijft
hy een lyot van Schuyvers, die over het Baskisch
hebben gehandeld en waarby gy misschien nog iets
nieuws zult vinden. In alle geval is het werk
belangrijck genoeg om het eens intreken. Hoe
de Cithicerius aan die lettervormen gekomen syn
en in welke tyd, goudt een interessant sign
te weten. Naar het schijnt hebben Phoeniciërs en
hun temalig alfabet ingewoond in dienstelf dan
tyd, dat de Grieken het van hen overnamen
en dat is al heel vroeg geweest, en syn er later
nog andere vormen van Grieksche colonisten en
oat van de Romeinen bygeholpen. Doch ob
gehely daak goudt wel waand syn eens opgetha-
lyk enderdaets te worden, in onbaud niet het
Egytsche en andre alfabetten en dit brengt my
op blyg dat u weyn wilde. George Smith
de Assyriology heeft de opschriften op de Egytsche
munten ontkeyfend in the Transactions of the
society of Biblical Archaeology part I. p. 129-164.

Zondra ik dit vanavond heb ik het boek besteld,
maar tot antwoord gekregen, dat het nietverkocht
was. Zoudt gy nu niet, helpen door den Her
Sayce, die ook stukken schrijft in deelde transacties
tijds door Quaritch (via Lemire en Zoon Utrecht)
om dat eerste deel kunnen kopen? Want
ik ben meer dan nieuwsgierig geworden door het
meinige dat ic es van vornomen heb, om me ook
het overige te weten te komen, en ic zoudt u
zoo dankbaar zijn, indien gy mijne nieuwsgie-
righeid kunt bevestigen. De Her Sayce is zeker
de rechte man om ic in uwe Caphische studien
voort te helpen. Niet lang geleden heb ik een
vraagstellijk stukje van hem gelezen in het Egypti-
sch tijdschrift van Lepsius en een onlangs een
nog interessanter stuk: The Accadian numerals
in de Leitschrift der Deutschen Mongooland-Gesellschaft.
Dit de Etudes Accadiennes van Eenoement, die
overal was by wut en niet wat, niet tezelfde
geweest en hyvij boekdul schrift, hebben al den
schijn van niks anders te zijn, dan een Franse
omschrijving in kwarts van een stuk door den
Her Sayce misschien op enige meinige bladzij-
den in octavo uitgegeven. Jammer is het, dat
ony, helpen in Engeland niet kunt, dat zo veel
lyk te zien kunnen krygen.

Wy hebben hier de voorige week des aanges.
naam first gevonden, intekeningstaande het ghe
weder en dan regen. Wou de illuminatie den
eenen dag half uit. Dan woudt die andere helft
den volgenden dag nuuar meer aangesloten w
Zoo was er alle dagten een prettent om langs
straat te kruisen. Gedrang was er nergens,
droenke brouwer evenmin en daardoor haakte
er algemene toedienheid en genoegen. Ik hoop
dat dit in het vervolg zos blijven mag. De 100
schildertjes, door de leden van Arti aan den
Koning gegeven syn achterhoft en een smaakvol
in enige grote lysten geïndreerd. Er syn ver
selyk goede stukken daaronder. De keizer van
Rusland is zos land langs myn huis voorbij
kommen ryden, dat ik geen tyd gehad heb, om
te zien hoe hy er uitray. Daartoe kult gy
in London den behelyt letter de gelegenheid hebben.
Doch het woudt tyd, dat ik eindig en maar
bed ga. Ik heb my gehaast u nog heden
avond, dadelyk na ontvangst van uw brief,
te antwoorden, omdat ik overmorgen ochtend
naar Lutten ga en morgen wel noodig
het ont liggen te doeken, wat ik maw herten
mae het te nemen.

Geloof my stede, Amico!

th. J. P. Spa